

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**І.А. ДМИТРІЄВ
А.О. БЛИЗНЮК
В.Ю. ОНІСІФОРОВА**

**УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ
АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА**

Монографія

2014

УДК 338.47+656.1

ББК

*Рекомендовано до видання рішенням Вченої ради Харківського національного автомобільно-дорожнього університету
Протокол № 7/1175 від 28 березня 2014 р.*

Рецензенти:

О.С. Іванілов – докт. екон. наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедрою економіки Харківського національного університету будівництва та архітектури;

В.А. Міщенко – докт. екон. наук, професор, завідувач кафедрою фінансів Національного технічного університету „Харківський політехнічний інститут”;

Д.О. Горєлов – докт. екон. наук, професор, професор кафедри економіки підприємства Харківського національного автомобільно-дорожнього університету.

Дмитрієв І.А., Близнюк А.О., Онісіфорова В.Ю.

Управління економічною безпекою автотранспортного підприємства: Монографія. – Харків: ХНАДУ, – 237 с. Укр. мова.

У монографії розглянуто теоретичні та практичні основи управління економічною безпекою підприємства автомобільного транспорту, сформовано методичні рекомендації щодо мінімізації ризику рейдерського захоплення підприємства як заходу з управління корпоративною складовою його економічної безпеки.

Рекомендовано для наукових і практичних працівників, які досліджують питання управління економічною безпекою підприємницької діяльності, викладачів, аспірантів і студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів.

ББК

ЗМІСТ

Вступ.....	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1. Уточнення сутності поняття «економічна безпека підприємства» та його місця в загальній системі економічної безпеки суспільства.....	7
1.2. Складові економічної безпеки підприємства.....	16
1.3. Загрози економічній безпеці підприємства та фактори їх негативного впливу.....	28
2. АНАЛІЗ СТАНУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ АВТОТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ.....	42
2.1. Аналіз методик оцінювання рівня економічної безпеки підприємства.....	42
2.2. Методичні основи оцінювання рівня економічної безпеки автотранспортного підприємства.....	59
3. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ АВТОТРАНСПОРТНОГО ПІДПРИЄМСТВА.....	87
3.1. Управління економічною безпекою підприємства: сутність та особливості організації.....	87
3.2. Методичні рекомендації щодо інтеграції підрозділу управління економічною безпекою в організаційну структуру підприємства....	99
3.3. Методичні основи оцінювання ефективності заходів з управління економічною безпекою підприємства.....	114
3.4. Методичні рекомендації стосовно формування системи управління економічною безпекою автотранспортного підприємства: практичний аспект.....	122
4. УПРАВЛІННЯ РИЗИКОМ РЕЙДЕРСЬКОГО ЗАХОПЛЕННЯ ЯК НАПРЯМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОРПОРАТИВНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	137
4.1. Ризик рейдерського захоплення підприємства: визначення сутності поняття та місця в системі економічних ризиків підприємства.....	137
4.2. Методичні основи оцінювання ризику рейдерського захоплення підприємства.....	144

4.2.1. Основні фактори, що впливають на настання ризику рейдерського захоплення підприємства.....	144
4.2.2. Оцінка ризику рейдерського захоплення підприємства в умовах розвитку економіки України.....	151
4.3. Методичні рекомендації з виявлення потенційного методу захоплення підприємства.....	164
4.4. Методичні рекомендації щодо впровадження заходів з мінімізації ризику рейдерського захоплення.....	186
4.5. Методичні основи управління ризиком рейдерського захоплення підприємства.....	204
ПІСЛЯМОВА.....	220
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	224

ВСТУП

Посткризовий етап розвитку економіки України характеризується високим рівнем нестабільності умов функціонування підприємства, що спричиняє негативний вплив на середовище в умовах якого підприємство реалізує свою діяльність. Результатом таких негативних тенденцій є зниження ефективності діяльності підприємства, недоотримання прибутків, втрата об'єктів власності, тощо. Така ситуація обумовлює нову хвилю наукового інтересу до проблеми управління економічною безпекою підприємства, бо сама ця категорія є своєрідним виміром стабільності та результативності його підприємства, комплексним результатом взаємодії усіх елементів його внутрішнього та зовнішнього середовища.

Проблема управління економічною безпекою є не новою для вітчизняного підприємства, постійно виникаючі в економіці України хвилі негативних змін під впливом політичних, макроекономічних, фінансових, екологічних факторів обумовлюють охоплення дослідженнями все нових аспектів вирішення проблеми. На сьогодні таким важливим аспектом є дослідження галузевих особливостей підприємства при забезпеченні позитивного рівня його економічної безпеки. Зокрема такої конкретизації проблеми потребують автотранспортні підприємства, які значним чином потерпіли від впливу фінансово-економічної кризи через загальну тенденцію у зменшенні обсягів виробництва в усіх галузях народного господарства, а відповідно від зменшення попиту на перевезення вантажів на пасажирів, як результату негативної ситуації в країні.

Дослідженню питань забезпечення економічної безпеки підприємства присвятила свої наукові праці велика кількість вітчизняних та закордонних дослідників. Однак більшість науковців зосередили свої зусилля на відображенні загальних основ та принципів управління економічною безпекою підприємства, дослідженні окремих складових, що її визначають, макроекономічних аспектах її формування. На галузевому рівні більшість дослідників сконцентрували свою увагу на промислових підприємствах. Дослідження ж питань управління економічною

безпекою транспортного підприємства і підприємства автомобільного транспорту, зокрема, є дуже нечисельними.

Тому подальшого вивчення потребують принципи та концептуальні основи управління економічною безпекою саме автотранспортного підприємства. Під дією нових економічних умов подальшого розвитку потребує і проблема визначення сутності поняття економічна безпека підприємства, підходів до оцінювання її рівня та напрямків її забезпечення. Актуальність зазначених питань, їх недостатнє вивчення та велика практична значущість обумовили вибір теми дослідження, його мети та завдань.

У роботі розкрито такі питання:

- виявлено особливості тлумачення змісту поняття «економічна безпека підприємства», визначено її місце в загальній системі економічної безпеки суспільства та держави, виявлено складові економічної безпеки автотранспортного підприємства на основі аналізу найбільш розповсюджених підходів;

- досліджено зміст поняття «управління економічною безпекою підприємства», проаналізовано теоретичні основи прийняття відповідного управлінського рішення;

- сформовано методичні основи оцінювання рівня економічної безпеки підприємства автомобільного транспорту на основі аналізу та вдосконалення існуючих методик;

- виділено особливості інтеграції підрозділу з управління економічною безпекою підприємства в умовах різних типів організаційних структур управління;

- визначено головні методи управління корпоративною складовою економічної безпеки підприємства на основі управління ризиком рейдерського захоплення.

Подані в монографії рекомендації мають як теоретичну, так і практичну спрямованість та можуть бути використані власниками і менеджментом підприємств автотранспортної галузі для підвищення рівня їх економічної безпеки, а також в дослідженнях вчених, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів.

1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Уточнення сутності поняття «економічна безпека підприємства» та його місця в загальній системі економічної безпеки суспільства

Сучасний стан світової економіки та ринкової кон'юнктури будь-якої держави набувають все більшої динамічності та змінюваності під час свого розвитку, що, в свою чергу, сприяє подальшому поширенню нестабільності та змінюваності на зовнішні та внутрішні умови функціонування підприємства. Тобто сучасне підприємство функціонує в динамічних та швидко змінюваних умовах, пристосування до яких стає надзвичайно важливим для виживання підприємства на ринку. Всі ці процеси обумовлюють подальше поширення уваги дослідників та науковців до питань економічної безпеки підприємства і управління нею.

Під час дослідження проблеми управління економічною безпекою підприємства на перший план виходить необхідність уточнення самого поняття «економічна безпека підприємства», його сутності та змісту, а також місця в загальній системі економічної безпеки соціуму.

В найбільш широкому розумінні поняття «безпека» передбачає насамперед захищеність будь-якого суб'єкту від зовнішніх та внутрішніх погроз [57, 79, 80].

Відповідно до наведеного розуміння, можна сформулювати стисле загальне визначення для поняття безпеки на будь-якому рівні – держави, підприємства, особистості, тощо. Однак визначенню економічного змісту поняття «економічна безпека підприємства» повинне передувати визначення його місця та підпорядкованості в загальній системі безпеки суспільства та держави.

Розглянемо ключові аспекти визначення місця економічної безпеки підприємства в загальній системі безпеки держави більш докладно.

Традиційно виділяють три рівня безпеки, що є пов'язаними між собою та формують одна одну [21, 29, 65, 99]:

1) безпека держави – тобто стан захищеності всіх аспектів розвитку держави від негативних впливів та загроз;

2) безпека суспільства – тобто захищеність соціуму в цілому від загроз будь-якого рівня;

3) особиста безпека – тобто стан захищеності особистості від негативних впливів зовнішнього середовища.

Відповідно до наведених рівнів безпеки чітко визначити в цій системі місце безпеки підприємства дуже важко, бо вона є однією зі складових, що формують безпеку кожного з наведених рівнів. Вплив на рівень безпеки особистості полягає у таких чинниках, як вплив через:

- робоче місце – формує соціальний статус, рівень доходу, ступінь задоволеності потреб та інтересів, реалізованості знань, навиків та прагнень особистості;

- продукцію, яка виготовляється підприємством – формує потреби особистості, визначає ступінь їх задоволеності, впливає на стан здоров'я, стимулює через потреби до розвитку тощо;

- виробничий процес – впливає на розвиток регіонів, їх екологічний стан, тощо.

Вплив економічної безпеки підприємства на суспільство полягає у поєднанні всіх виявлених аспектів на рівні особистості, тобто економічна безпека підприємства є визначною для економічної безпеки суспільства, особливо в кризових умовах та в умовах значних ринкових перетворень, які мають місце в більшості сучасних країн.

Вплив економічної безпеки підприємства на безпеку держави в цілому є вирішальним. Саме підприємство формує наступні чинники, які формують безпеку держави:

- створює національний внутрішній продукт;

- виготовляє продукцію та забезпечує попит на товари державного та суспільного споживання;

- податковими та соціальними платежами та відрахуваннями формує доходи держави;

- своїм економічним розвитком сприяє економічному розвитку держави;

- сприяє підвищенню міжнародного статусу держави або навпаки;

- через додатково створену вартість формує внутрішній інвестиційний потенціал держави, тощо.

Розглянемо територіальний аспект визначення місця економічної безпеки підприємства. Відповідно до територіальних масштабів, прийнято виокремлювати наступні види безпеки [99, 120, 130]:

1) міжнародна безпека – на рівні всього світу або окремих географічних регіонів;

2) національна безпека – безпека країни, її регіонів та територіальних одиниць;

3) приватна безпека – безпека особистості, колективу, домогосподарства.

За територіальним критерієм також можна зробити висновок, що економічна безпека підприємства прямо або опосередковано впливає на кожну з виявлених складових, однак найбільш визначальним є її вплив на національну безпеку.

Наступним важливим аспектом, що потребує визначення є визначення видів економічної безпеки за змістом. Відповідно до цього аспекту, виділяють такі види безпеки [29, 54, 149]:

- демографічна (питання забезпечення цього виду безпеки набуває надзвичайного значення для більшості розвинених країн, в яких спостерігається негативна демографічна ситуація, відбувається старіння населення та порушується структура населення за віковим та статевим розподілом);

- політична (в сучасному глобалізованому світі стає однією з головних складових безпеки країни, які піддаються перманентному негативному впливу з боку інших держав);

- військова;

- правова;

- інформаційна (зростання впливу на безпеку держави пов'язане зі стрімким розвитком засобів зв'язку, комп'ютерних мереж та засобів масової інформації);

- економічна;

- екологічна (екологічні наслідки життєдіяльності населення та діяльності підприємств, проблеми змін клімату, стихійні лиха, стрімке зростання обсягів територій екологічного лиха, тощо все

більш стрімкими темпами починають впливати на економічне, демографічне, політичне становище держави).

Як бачимо, в класифікації безпеки держави за змістом має місце економічна безпека держави, яка, як вже зазначалося вище, формується під значним впливом економічної безпеки підприємства.

У зв'язку з вище зазначеним, слід виокремити також складові економічної безпеки держави, а саме: економічна безпека національного сектору виробництва; економічна безпека регіону; економічна безпека суб'єктів господарювання.

Відповідно до останньої класифікації, ми маємо змогу чітко бачити місце економічної безпеки підприємства в загальній системі безпеки держави та суспільства. Відобразимо зв'язок між всіма виявленими складовими безпеки держави графічно (рис. 1.1).

Таким чином, аналізуючи інформацію, наведену на рисунку 1.1, можна відзначити, що між поняттями безпека держави та економічна безпека підприємства існує наступний структурно-функціональний зв'язок – економічна безпека підприємства формує економічну безпеку держави, національну безпеку в цілому та значним чином впливає на загальну безпеку держави (рис. 1.2).

Рис.1.2. Структурно-функціональний зв'язок між економічною безпекою підприємства та безпекою держави

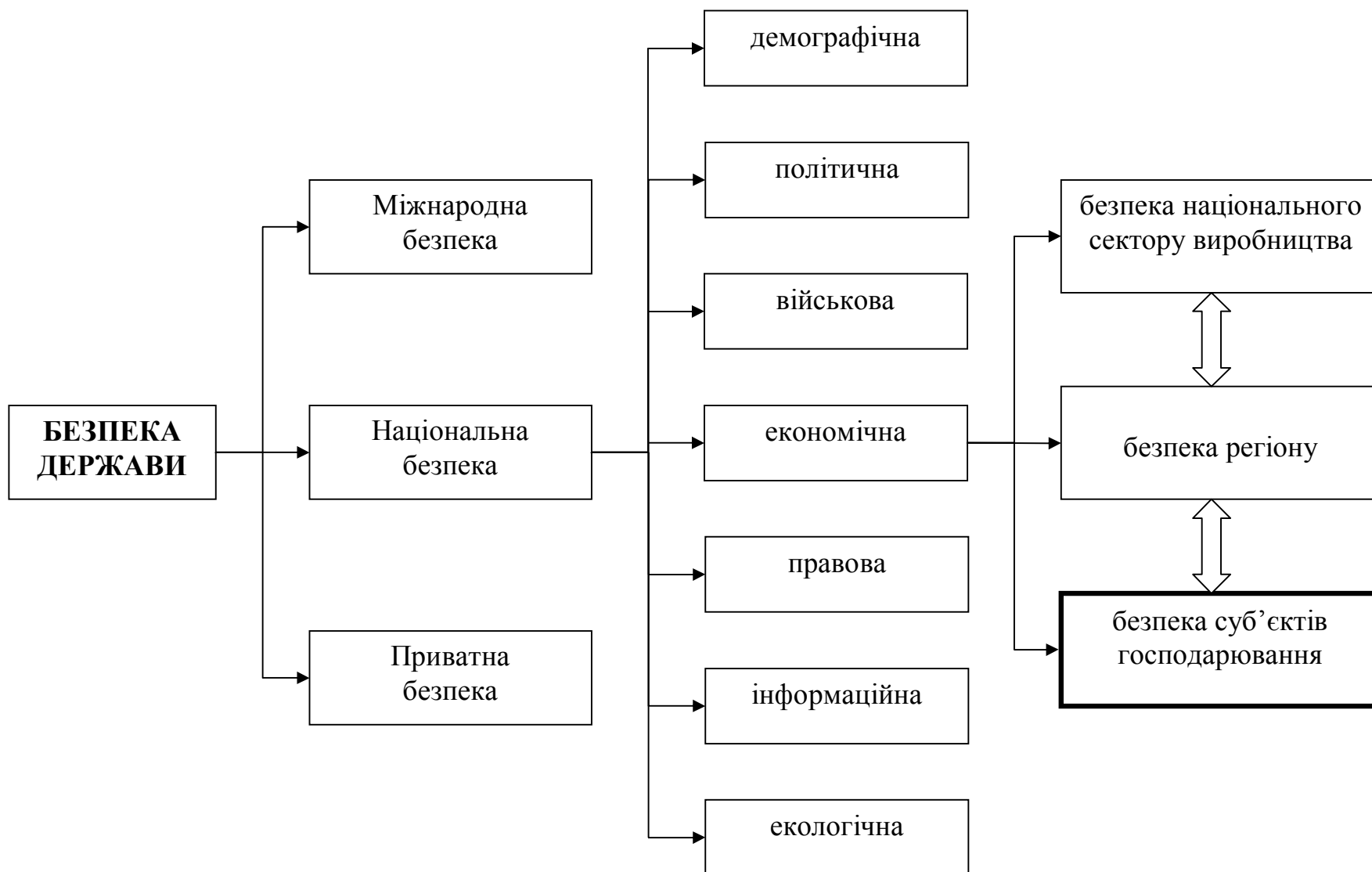

Рис. 1.1. Місце економічної безпеки підприємства в загальній системі безпеки держави

Наступним етапом якісної ідентифікації поняття «економічна безпека підприємства» після визначення його місця в загальній системі безпеки держави є формулювання сутності поняття та аналіз стану розвитку дослідження поняття науковцями на різних етапах розвитку економічної науки.

З точки зору історії дослідження понять, пов'язаних з економічною безпекою на будь-якому рівні – держави, регіону, підприємства, тощо, можна виокремити кілька принципово відмінних етапів [5, 7, 46, 59]. Загальний алгоритм розвитку дослідження економічної безпеки підприємства наведено на рис. 1.3.

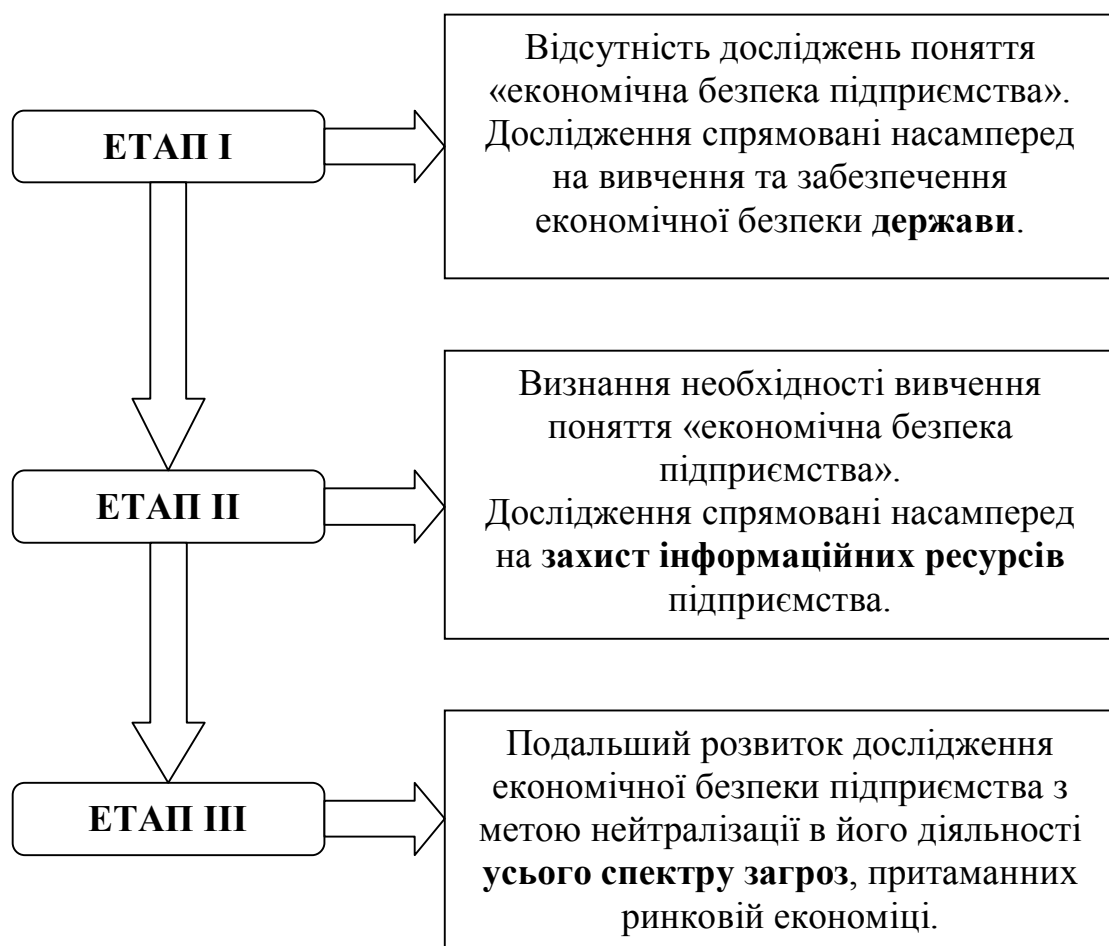

Рис. 1.3. Розвиток дослідження економічної безпеки підприємства у вітчизняних умовах

За умов планової соціалістичної економіки поняття економічної безпеки підприємства не мало великої уваги. Незначні обсяги дослідження економічної безпеки були спрямовані насамперед на макрорівень, тобто на рівень держави в цілому. Така

ситуація не сприяла поширенню та розвитку дослідження поняття, однак для цього існували чіткі і достатньо обґрунтовані причини:

- державна форма власності передбачала чіткий контроль над підприємствами та їх взаємовідносинами;

- негативні ознаки ринкової економіки, такі як промислове шпигунство, тіньова економіка, організована економічна злочинність не мали такого поширення, щоб суттєво впливати на рівень економічної безпеки підприємства;

- більшість звичайних для ринкової економіки дій підприємств, за радянського законодавства носили кримінальний характер, а тому їх контролем та усуненням займалися, насамперед, правоохоронні органи.

Все вище зазначене обумовило відсутність у керівників підприємств та науковців зацікавленості в дослідженні економічної безпеки підприємства.

Наступний принциповий етап розвитку досліджуваного поняття з'явився разом з появою та поширенням процесів ринкової трансформації, тобто з переходом від планової до ринкової економіки. За нових умов більшість підприємств стали повністю незалежними у прийнятті рішень, однак вони втратили і можливість державного захисту їх інтересів. Ринкова система господарювання вивела вітчизняні підприємства на якісно новий рівень – рівень вільної конкуренції, коли надзвичайно важливою стала інформація, захист комерційної таємниці. Ця ситуація і визначила головні риси, що притаманні визначенню сутності поняття економічної безпеки підприємства на досліджуваному етапі, як захисту внутрішньої інформації підприємств [9, 97, 124, 133, 144].

Наступний етап розвитку дослідження поняття «економічна безпека підприємства» з'явився після поступового врегулювання кримінальної ситуації та часткової детінізації економіки. Цей етап також можна розділити на кілька менш значних етапів у відповідності з поступовим розвитком досліджень, однак головною їх рисою стало поширення поняття економічної безпеки на захист не тільки комерційної інформації, а й на захист підприємства від всього спектру загроз, притаманних підприємству в умовах ринкової економіки [6, 25, 26, 32].

Таким чином, можна сказати, що на сьогодні розвиток вивчення економічної безпеки знаходиться на останньому етапі с поступовим поширенням обсягів та коректності досліджень.

Розглянемо головні підходи до визначення поняття «економічна безпека підприємства», що мають місце на сьогоднішній день:

1) економічна безпека підприємства – це стан захищеності його інформаційних ресурсів та комерційної таємниці;

2) економічна безпека підприємства – це стан його захищеності від негативних впливів зовнішнього середовища;

3) економічна безпека підприємства – це стан його захищеності від негативних впливів і змін зовнішнього та внутрішнього середовища;

4) економічна безпека підприємства – це стан його захищеності від негативних впливів і змін зовнішнього та внутрішнього середовища при найефективнішому використанні корпоративних ресурсів;

5) економічна безпека підприємства – це стан підприємства, при якому імовірність небажаних змін будь-яких параметрів підприємства невелика.

Розглянемо кожний з визначених підходів більш докладно.

На сьогоднішній день все ще поширеним поглядом серед дослідників економічної безпеки підприємства, головним чином силової та правової її складових, є такий, що визначає її як захист інформації, а головною ланкою забезпечення економічної безпеки підприємства є ефективна робота служби безпеки підприємства. Ці дослідники вважають не правильними погляди інших науковців, про захист усіх складових діяльності підприємства і вважають, що результатом такого поширення стає ототожнення економічної безпеки підприємства та стану його високої фінансово-господарської ефективності. Такого погляду дотримуються М.Тумар, О. Бабец, П. Орлов, О. Соснін, П. Пригунов [97, 124, 133].

Загальною рисою другого та третього підходів є те, що відповідно до них економічна безпека підприємства – це стан його захищеності від більш широкого спектру загроз, ніж загрози інформаційним ресурсам. Тобто метою забезпечення економічної безпеки підприємства є нейтралізація негативних впливів зовнішнього – на погляд І. Шваб, Д. Ламбер [46], або і зовнішнього, і внутрішнього середовища. Останнього погляду дотримуються В.

Іванов, В. Пликов, В. Забродський, В Шликов, Т. Гладченко, Л. Бендіков [6, 59, 148].

Четвертий підхід ще більше розширює масштаби економічної безпеки підприємства як сучасного економічного поняття. Відповідно до нього, метою забезпечення економічної безпеки підприємства є не лише захист від негативних наслідків впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, але й найбільш ефективно використання наявних корпоративних ресурсів – землі, капіталу, кадрів, інформації, тощо. Такого погляду дотримуються О. Грунін, Л. Донець, Н. Ващенко [46].

Цікавим є погляд на визначення поняття економічної безпеки підприємства В. Тамбовцева. Він є одним з послідовників п'ятого виокремленого вище підходу і розуміє стан економічної безпеки підприємства через імовірність небажаних змін під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів [128].

Аналізуючи вище наведені поняття, слід відзначити наступні положення, які є обов'язковими при формулюванні сучасного та повного визначення поняття «економічна безпека підприємства»:

- економічна безпека підприємства – це стан захищеності підприємства;

- захисту в умовах підприємства потребують усі ресурси, а не лише інформаційні;

- вплив на економічну безпеку підприємства спричиняють як зовнішні, так і внутрішні фактори та погрози;

- важливим під час забезпечення економічної безпеки є поширення уваги лише на ті чинники, які спричиняють негативний вплив на підприємство та імовірність появи яких є високою або значною;

- під час управління економічною безпекою є важливим поширення уваги лише на ті чинники, негативний вплив яких є більшим за припустимий власниками рівень;

- стан економічної безпеки підприємства не повинен обов'язково одночасно забезпечувати найефективніше використання корпоративних ресурсів – таке використання повинне бути на задовільному для власника рівні та дозволяти витримати негативний вплив загроз в діяльності підприємства.

Таким чином, найбільш актуальним в сучасних умовах є наступне визначення економічної безпеки підприємства, алгоритм синтезу якого наведено на рис. 1.4.

Економічна безпека підприємства – це стан підприємства, в якому імовірність небажаних змін будь-яких параметрів його діяльності під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища знаходиться в межах, визначених власником припустимими.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про акціонерні товариства: Закон України № 514-VI від 17.09.2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
2. Багиева М. Концептуальные основы анализа и оценки рисков предприятия: Учеб. пособ. / М. Багиева. – СПб.: СПбУЭФ, 2001.- 51 с.
3. Балабанов И.Т. Риск-менеджмент / И.Т. Балабанов. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 189 с.
4. Белокуров В.В. Структура функциональных составляющих экономической безопасности предприятия [Електронний ресурс] / В.В. Белокуров // Режим доступу: <http://www.safetyfactor.ru>
5. Белоусова І.А. Модернізація системи економічної безпеки суб'єктів господарської діяльності в процесі управління витратами / І.А. Белоусова. – Київ, 2010. – 506 с.
6. Бендиков М.А. Экономическая безопасность предприятия в условиях кризисного развития / М.А. Бендиков // Менеджмент в России и за рубежом. – 2000. - №2. – С. 17-30.
7. Бендиков М.А. Экономическая безопасность промышленного предприятия (организационно-методический аспект) / М.А. Бендиков // Консультант директора. – 2000. - №2. – С.7-13.
8. Берзон Н. И. Акционерное общество: капитал, правовая база, управление : [практическое пособие для экономистов и менеджеров] / Н. И. Берзон, А. П. Ковалев – М. : АО «Финстатинформ», 1995. – 158 с.
9. Бесчастный В.Н. Влияние теневой экономики и экономической преступности на экономическую безопасность: Монография / В.Н. Бесчастный, В.И. Лазуренко. – Донецк: Каштан, 2007. – 468 с.
10. Бланк И.А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И.А. Бланк. – к.: Эльга, Ника-Центр, 2004. – 784 с.
11. Близнюк А.А. Составляющие экономической безопасности предприятия: анализ методических подходов к

определению / А.А. Близнюк // Современные проблемы социально-экономического развития: материалы научно-практической конференции, 2 марта 2012 г. – Белгород: ИПК НИУ «БелГУ», 2012. – С.418-419.

12. Близнюк А.О. Аналіз загроз економічній безпеці підприємства з врахуванням галузевої специфіки його діяльності./ А.О. Близнюк // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля. – Луганськ, 2012. - №1 (172). – С. 69-73.

13. Близнюк А.О. Аналіз методик оцінювання рівня економічної безпеки підприємства // Проблеми та перспективи розвитку підприємництва : збірник матеріалів V міжнародної науково-практичної конференції, 25 листопада 2011 р.– Харків: Вид-во ХНАДУ, 2011. – С. 122-123.

14. Близнюк А.О. Ідентифікація загроз економічній безпеці підприємства / А.О.Близнюк // СУМИ

15. Близнюк А.О. Ідентифікація загроз економічній безпеці підприємства / А.О.Близнюк // Матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Економіка та менеджмент: перспективи розвитку, 18-20 травня 2011. – Суми, 2011. – С.69-70.

16. Близнюк А.О. Методичні основи оцінювання економічної безпеки підприємства / А.О. Близнюк // Економічний простір: Збірник наукових праць. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2011. - №55. – С. 188-195.

17. Близнюк А.О. Організаційні основи функціонування підрозділу управління економічною безпекою підприємства // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Актуальні питання теорії та практики менеджменту», 21-22 березня 2012 року. – Луганськ: ТОВ «Віртуальна реальність», 2012. – С.227-229.

18. Близнюк А.О. Особливості впровадження підрозділу управління економічною безпекою в організаційну структуру підприємства // Актуальні питання сучасної економіки: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, 26-28 квітня 2012 р. – Кам'янець-Подільський: , 2012. – 49-52.

19. Близнюк А.О. Сутність та особливості управління економічною безпекою підприємства // А.О. Близнюк // Коммунальное хозяйство городов. Научно-технический сборник.

Выпуск 85. Серия: Экономические науки. – Киев: "Техника", 2008. – С. 344-349.

20. Близнюк А.О. Управління економічною безпекою підприємства: сутність та алгоритм реалізації // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку підприємств в умовах світової економічної інтеграції». Тези доповідей. Частина 1. – Харків: ХНУБА, 2011. – С. 45-46.

21. Богомолов В.А. Экономическая безопасность: [учебное пособие] / [В.А. Богомолов, Н.Д. Эриашвили, Е.Н. Барикаева и др.]; под ред. В.А. Богомолова. - [2-е изд.] - М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009. – 295 с.

22. Бочаров В. В. Корпоративные финансы / В. В. Бочаров, В. Е. Леонтьев. – СПб. : Питер, 2004. – 592 с.

23. Брігхем Є. Основи фінансового менеджменту / Є. Брігхем. – К. : КП „ВАЗАКО”: Молодь, 1997. – 998 с.

24. Василенко В.А. Ситуаційний менеджмент: навчальний посібник / В.А. Василенко, В.І. Шостка. – К.: ЦУЛ, 2003. – 285 с.

25. Вітлинський В.В. Аналіз, оцінка і моделювання економічного ризику / В.В. Вітлинський. – К.: Деміург, 1996. – 211 с.

26. Вітлинський В.В. Ризикологія в економіці та підприємстві / В.В. Вітлинський, Г.І. Великоіваненко. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.

27. Вибір способу забезпечення соціально-економічної безпеки великих промислових підприємств: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04 [Електронний ресурс] / В.Л. Безбожний; Східноукр. нац. ун-т ім. В.Даля. — Луганськ, 2009. — 20 с. — укр.

28. Виханский О.С. Менеджмент: учебник / О.С. Виханский, А.И. Наумов. – М.: ЭКОНОМИСТЪ, 2005. – 670 с.

29. Власюк О.С. Теорія і практика економічної безпеки у системі науки про економіку / О.С. Власюк. – К.: Нац. ін-т пробл. міжнар. Безпеки при Раді нац. безпеки і оборони України, 2008. – 48 с.

30. Внукова Н.М. Економічна оцінка ризику діяльності підприємств: проблеми теорії та практики: Монографія / Н.М. Внукова, В.А. Смоляк. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. – 184с.

31. Волков В.Г. Экономика предприятия: учебное пособие / В.Г. Волков, А.И. Ильин, В.И. Станкевич и др. Подобщ. Ред. А.И. Ильина, В.П. Волкова. – М.: Новое знание, 2003. – 677 с.
32. Гапоненко В.Ф. Экономическая безопасность предприятий. Подходы и принципы / В.Ф. Гапоненко, А.Л. Беспалько, А.С. Власков. – М.: Издательство «Ось-89», 2007. – 208 с.
33. Горовий Д.А. Основні фактори, що впливають на настання ризику рейдерського захоплення підприємства / Д.А. Горовий, В.Ю. Нестеренко // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. Науково-теоретичний журнал. – Дніпропетровськ: ДДФА. – 2007. – № 2(18). – С. 18-23.
34. Горовий Д.А. Розробка заходів з мінімізації ризику рейдерського захоплення підприємства / Д.А. Горовий, В.Ю. Нестеренко // Економіка транспортного комплексу: Збірник наукових праць. – Харків: ХНАДУ. – 2007. – Вип. 11 – С. 22-32.
35. Гранатуров В. Экономический риск: сущность, методы измерения, пути снижения / В. Гранатуров. – М.: Дело и Сервис, 1999. – 11 с.
36. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
37. Діагностика економічної безпеки підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 [Електронний ресурс] / Ю. В. Шутяк; Хмельниц. нац. ун-т. — Хмельницький, 2011. — 21 с. — укр.
38. Дмитрієв І.А. Визначення переліку складових економічної безпеки підприємства / І.А. Дмитрієв, А.О.Близнюк // Економіка. Менеджмент. Підприємництво. Збірник наукових праць. – Луганськ, 2011. - №23(1)/2011. – С. 220-225.
39. Дмитрієв І.А. Визначення потенційних методів рейдерського захоплення автотранспортних підприємств / І.А. Дмитрієв, В.Ю. Нестеренко // Економіка транспортного комплексу: Збірник наукових праць. - Харків: ХНАДУ, 2011. - Вип.16. - С. 33-42.
40. Дмитрієв І.А. Особливості інтеграції підрозділу управління економічною безпекою в організаційну структуру підприємства / І.А. Дмитрієв, А.О.Близнюк // БІЗНЕС-ІНФОРМ. – 2012. - № 8. – С. 12-15.

41. Дмитрієв І.А. Проблеми і перспективи розвитку підприємництва: Монографія / І.А.Дмитрієв, Д.А. Горовий, В.Ю. Нестеренко та ін.; за ред. Проф. І.А.Дмитрієва. – Харків: ХНАДУ, 2010. . - 176 с.
42. Дмитрієв І.А. / Сутність та місце економічної безпеки підприємства в системі забезпечення економічної безпеки держави / І.А. Дмитрієв, А.О. Близнюк // Вісник Східноукраїнського національного університету ім. Володимира Даля. – Луганськ, 2011. - №3(157). – С. 83-86.
43. Дмитрієв І.А. Управління ризиком рейдерського захоплення підприємства: монографія / І.А.Дмитрієв, В.Ю. Нестеренко. – Харків: ХНАДУ, 2011. - 164 с.
44. Дмитриев И.А. Рейдерство на рынке автотранспортных услуг / И.А. Дмитриев, В.Ю. Нестеренко // БИЗНЕС-ИНФОРМ. – 2009. - № 7. – С. 12-15.
45. Дмитрієв І.А. Уточнення сутності поняття «економічна безпека підприємства» та його місця в загальній системі економічної безпеки суспільства / І.А. Дмитрієв, А.О. Близнюк // Матеріали І-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Ділове та державне адміністрування» 27-29 квітня 2011. - Луганськ: ПП Ільков В.Г., 2011. – С. 228-232.
46. Донець Л.І. Економічна безпека підприємства: Навч. пос. / Л.І. Донець, Н.В. Ващенко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.
47. Дубецька С.П. Економічна безпека підприємств України / С.П.Дубецька // Недержавна система безпеки підприємства як суб'єкт національної безпеки: Зб.матер. наук. – практ. конф., 16-17 травня 2001 р. – К.: Європейський ун-т фінансів, інформаційних систем, менеджменту і бізнесу, 2003. – С. 146-172.
48. Евдокимов Ф.И. Экономическая безопасность – необходимое звено в планировании развития предприятия / Ф.И. Евдокимов // Экономика и право. – 2002. - №1. – С. 101-106.
49. Економіка підприємства: Підручник / За ред. С.Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 1999. – 620 с.
50. Економічна безпека в умовах ринкових трансформацій: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.01 [Електронний ресурс] / І.Г. Мішина; Донец. нац. ун-т. — Донецьк, 2007. — 20 с. — укр.
51. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища: автореф. дис. ... д-ра. екон.

наук: 21.04.02 [Електронний ресурс] / Л.Г. Шемаєва; Ун-т економіки та права "КРОК". — К., 2010. — 39 с. — укр.

52. Економічна безпека торговельного підприємства: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.07.05 [Електронний ресурс] / Г.Є. Дем'яненко; Донец. держ. ун-т економіки і торгівлі ім. М.Туган-Барановського. — Донецьк, 2003. — 18 с.: рис. — укр.

53. Економічна безпека України у вимірах глобалізаційних процесів: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 [Електронний ресурс] / Ю. П. Дудка; ДУ "Ін-т економіки природокористування та сталого розв. НАН України". — К., 2011. — 20 с. — укр.

54. Єрмоленко М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення / М.М. Єрмоленко. — К., 2001. — 309 с

55. Забезпечення економічної безпеки аграрних підприємств в умовах регіонального господарювання: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04 / К.В. Коваленко; Луган. нац. аграр. ун-т. — Луганськ, 2009. — 20 с. — укр.

56. Забезпечення економічної безпеки експортної діяльності промислового підприємства: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04 [Електронний ресурс] / О.В. Свірідова; Східноукр. нац. ун-т ім. В.Даля. — Луганськ, 2009. — 20 с. — укр.

57. Завгородній А. Г. Фінансово-економічний словник / Завгородній А. Г. — Львів : Видавництво Нац. університету «Львів політехніка», 2005. — 713 с.

58. Загальнодоступна інформаційна база даних ДКЦПФР про ринок цінних паперів [Електронний ресурс] . — Режим доступу: <http://www.stockmarket.gov.ua/ua/>.

59. Иванов А. Экономическая безопасность предприятия / А. Иванов, В. Шлыков. — М., 2003. — 265 с.

60. Ильяшенко С. Оценка составляющих экономической безопасности предприятия / С.Н. Ильяшенко // Сб. статей ДонНТУ. - №5. — 2002. — С. 16-22.

61. Ильяшенко С. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке / С.Н. Ильяшенко // Актуальные проблемы экономики. - №3. — 2003. — С. 12-19.

62. Ильяшенко С. Хозяйственный риск и методы его измерения: Учеб. пособ. / С. Ильяшенко. — Сумы: Мрія-1, 1996. — 102 с.

63. Казаков Н.П. Экспертное оценивание экологической безопасности рекреационного района на основе метода анализа иерархий / Н.П. Казаков, В.Н. Пшенин // «Вестник ИНЖЭКОНа». - №3(8). - 2005. - С. 86-90

64. Калинин А.А. Корпоративное управление: реалии и перспективы формирования российской модели / А.А. Калинин // Финансы и кредит. – 2001. – №3. – С. 28 – 39.

65. Капустин Н. Экономическая безопасность отрасли и фирмы / Н. Капустин // Бизнес-Информ. – 1999. - №11. – С.45-47.

66. Кітела І. Практика корпоративного управління в Україні 2003 : дослідження практики корпоративного управління в АТ України за результатами опитування представників АТ у 2003 р. [Електронний ресурс]/ І. Кітела, О. Кіняєв. – К. : Міжнародна Фінансова Корпорація, 2004. – 70 с. – Режим доступу : <http://www2.inf.org/ukraine/ucdp/>

67. Кириченко О.А. Економічна безпека суб'єктів господарювання в умовах глобальної фінансової кризи (теоретико-методологічний аспект) / О.А. Кириченко, М.П. Денисенко, В.С. Сідак, С.М. Лаптев та ін.: монографія. – К.: ІМБ Університету «КРОК», 2010. – 412 с.

68. Кириченко О.А. Управління фінансово-економічною безпекою / О.А. Кириченко, С.М. Лаптев, П.Я. Пригунов, О.І. Захаров та ін.: навчальний посібник / За ред. Сідака В.С. – К.: Дорадо-Друк, 2010. – 480 с.

69. Клебанова Т.С. Теорія економічного ризику: Учеб. пособ. / Т.С. Клебанова, Е.В. Раєвнева. – Харків: ІД «ІНЖЕК», 2003. – 156 с.

70. Князевська О.В. Підсумки та тенденції розвитку автомобільних перевезень в Україні / О.В. Князевська, Г.В. Корецька // Науковий вісник НЛТУ України. - №19.5. – 2009. – С. 97-103.

71. Ковалев В.В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В.В. Ковалев. – М.: Финансы и статистика, 1996. – 432 с.

72. Ковалев Д. Экономическая безопасность предприятия / Д. Ковалев, Т. Сухорукова // Экономика Украины. – 1998. - №10. – С. 48-52.

73. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. / І.В. Ковальчук. – К.: Знання, 2008. – 679 с.

74. Козаченко Г.В. Економічна безпека підприємства: сутність та механізм забезпечення: Монографія / Г.В. Козаченко, В.П. Пономарев, О.М. Ляшенко. – К.: Лібра, 2003. – 280 с.
75. Кузенко Т.Б. Планування економічної безпеки підприємств в умовах ринкової економіки: автореф. дис. канд. екон. Наук: 08.06.01 / Європейський університет фінансів, інформаційних систем, менеджменту та бізнесу. – К., 2004. – 18 с.
76. Кульпинов В. Рейдерство в Україні. Как защитить предприятие / В. Кульпинов, И. Зайцев. – К: Тандем, 2008. – 160 с.
77. Лапушта М.Г. Риски в предпринимательской деятельности / М.Г. Лапушта, Л.Г. Шаршукова. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 223 с.
78. Лебедев О.Т. Основы менеджмента / О.Т. Лебедев, А.Р. Каньковская. – СПб.: МиМ, 1998. – 192 с.
79. Лопатников Л.И. Экономико-математический словарь: словарь современной экономической науки / Л.И. Лопатников. – 4-е изд., перераб. И доп. – М.: АБФ, 1996. – 704 с.
80. Малый экономический словарь / Под ред. А.Н. Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 1997. – 1088 с.
81. Манайчева В.А. Применение метода нализа иерархий для определения центра технологического блока установок нефтепереработки / А.В. Манайчева, М.Х. Хуснияров [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [http:// www.ogbus.ru](http://www.ogbus.ru)
82. Манилов В.А. Безопасность в эпоху партнерства: монография / В.А. Манилов. – М.: ТЕРРА, 1999. – 368 с.
83. Мартыненко Н.М. Основы менеджмента: Учебник / Н.М. Мартыненко. – К.:Каравелла, 2003. – 496 с.
84. Матвійчук А.В. Аналіз і управління економічним ризиком. Навч. Посібник / А.В. Матвійчук. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.
85. Машина Н.И. Экономический риск и методы его измерения: Учебн.-метод. пособ. / Н.И. Машина. – Донецк: Юго-Восток, 2004. – 192 с.
86. Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури. – М.: Дело, 1993. – 702 с.
87. Методи оцінки економічної безпеки промислових підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 [Електронний ресурс] / Е.В. Камишникова; Приазов. держ. техн. ун-т. — Маріуполь, 2010. — 20 с. — укр.

88. Методичні основи визначення рівня економічної безпеки автотранспортного підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 [Електронний ресурс] / Н.В. Дулеба; Нац. трансп. ун-т. — К., 2010. — 20 с. — укр.
89. Методичні рекомендації щодо оцінки рівня економічної безпеки України за редакцією академіка НАН України С.І. Пірожкова. — К: НППМБ, 2003. — 42 с.
90. Механізм управління економічною безпекою машинобудівного підприємства: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04 / Оксана Федорівна Яременко; Хмельницький національний ун-т. — Хмельницький, 2009. — 20 с. — укр.
91. Мильнер Б.З. Теория организации / Б.З. Мильнер. — М.: ИНФРА-М, 2000. — 480 с.
92. Монахов А.В. Математические методы анализа экономики: Учебное пособие / А.В. Монахов. — СПб.: Питер, 2002. — 176 см.
93. Мороз О.В. Оптимальне управління економічними системами в умовах невизначеності та ризику / О.В. Мороз, А.В. Матвійчук. — Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2003. — 177 с.
94. Невзоров В.Б. Математическая теория / В.Б. Невзоров. — М.: ФАЗИС, 2000. — 914 с.
95. Нестеренко В.Ю. Ключевые направления гарантирования экономической безопасности предприятия / В.Ю. Нестеренко, А.А. Близняк, Е.Н Шершенюк // МОСКВА
96. Ногин В.Г. Принятие решений в многокритериальной среде: количественный подход. - 2-е изд., испр. и доп. / В.Г. Ногин. - М.: ФИЗМАТЛИТ, 2004. — 296 с.
97. Орлов П.І. Основи економічної безпеки фірми / П.І. Орлов, В.Є. Духов. — Харків: Прометей-Пресс, 2004. — 201 с.
98. Ортинський В.Л. Економічна безпека підприємства: Підручник / В.Л. Ортинський, І.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. — К.: Алерта, 2011. — 704 с.
99. Основы экономической безопасности (Государство, регион, предприятие, личность) / Под ред. Е.А. Олейникова. — М.:Интел-Синтез, 1997. — 288 с.
100. Осовська Г.В. Менеджмент організації: навч. посіб. / Г.В. Осовська, О.А. Осовський. — К.: Кондор, 2005. — 860 с.

101. Основы экономической безопасности. (Государство, регион, предприятие, личность) / Под ред. Е.А. Олейникова. – М.: Экономика, 2000, 271 с.

102. Оцінка економічної безпеки авіакомпанії: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.07.04 [Електронний ресурс] / О.М. Бондаренко; Нац. авіац. ун-т. — К., 2004. — 19 с.: рис. — укр.

103. Оцінка економічної безпеки підприємства при зовнішньоекономічній діяльності (на прикладі гірничо-добувних підприємств): автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 [Електронний ресурс] / Д. П. Дубицький; Криворіз. техн. ун-т. — Кривий Ріг, 2010. — 20 с. — укр.

104. Оцінка ефективності системи економічної безпеки агропромислових підприємств: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 [Електронний ресурс] / Н. С. Іванова; Дніпропетр. держ. аграр. ун-т. — Д., 2011. — 20 с.: рис., табл. — укр.

105. Оцінка та управління економічною безпекою підприємства (на прикладі гірничо-збагачувальних комбінатів України): автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04 [Електронний ресурс] / С.В. Капітула; Криворіз. техн. ун-т. — Кривий Ріг, 2009. — 20 с. — укр.

106. Охріменко А.Г. Основы менеджменту: Навч. посіб. / А.Г. Охріменко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 130 с.

107. Павлов В. І. Корпоративне управління в акціонерних товариствах / В. І. Павлов, О. А. Мишко. – Рівне: НУВГП, 2006. – 180 с.

108. Поважный А. С. Проблемы управления и организации деятельности акционерных обществ в Украине / А. С. Поважный. – [2-е изд.]. – Донецк : НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти, 2002. – 300 с.

109. Покатаєва К. П. Європейська торговельно-економічна інтеграція як складова вектору гео економічного визначення України в сучасній світогосподарській системі / К. П. Покатаєва, А. О. Близнюк // Науково-технічний розвиток : економіка, технології, управління [Текст] : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих вчених, 15-18 квітня 2009 р., м. Київ. – К. : НТУУ «КПІ», 2009. – С. 200-201.

110. Прейгер Д.К Реалізація потенціалу транспортної інфраструктури України в стратегії посткризового економічного розвитку: аналітична доповідь / Д.К. Прейгер, О.В. Собкевич, О.Ю.

Смельянова. – К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2011. – 36 с.

111. Процесс обеспечения экономической безопасности предприятия [Электронный ресурс] / Л.П. Гончаренко. – 2004. - №12. – Режим доступа [http:// www.profiz.ru/se/12_04//952/](http://www.profiz.ru/se/12_04//952/)

112. Резниченко Н. П'ять шансів втратити бізнес / Резниченко Н. // Контракти. – 2006. - № 13. – С. 31-34.

113. Рейд Г. С. Оценка риска инвесторами и инвестируемыми при создании новых предприятий / Г.С. Рейд, Д.А. Смит. // Проблемы теории и практики управления. – 2004. - №1. – С. 48-56.

114. Розробка механізму щодо забезпечення економічної безпеки залізничного транспорту: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.03 / Т.О. Тимофєєва; Укр. держ. акад. залізн. трансп. — Х., 2009. — 20 с. — укр.

115. Рудык И. Б. Методы защиты от враждебного поглощения / И.Б. Рудык. – М.: Дело, 2006. – 384 с.

116. Румянцева З.П. Менеджмент организации: учебное пособие / З.П. Румянцева, Н.А. Соломатин. – М.: ИНФРА-М, 1995. – 435 с.

117. Саати Т. Принятие решений. Метод анализа иерархий / Т. Саати. - М.: Радио и связь, 1993. – 278 с.

118. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. I доп. / Г.В. Савицька. – К.: Знання, 2005. – 662 с.

119. Савчук В.П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций / В.П. Савчук. – К.: издательский дом «Максимум», 2001. – 600 с.

120. Сенчагов В. Экономическая безопасность как основа обеспечения национальной безопасности России / В. Сенчагов // Вопросы экономики. – 2001. - №8. – С. 64-79.

121. Система раскрытия информации на фондовом рынке Украины [Электронный ресурс]. – Режим доступа: www.smida.gov.ua.

122. Смирнов Э.А. Разработка управленческих решений: учебн. для вузов / Э.А. Смирнов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 271 с.

123. Смирнов Э.А. Тория организации и бизнес-процессы: Учеб. пособие / Э.А. Смирнов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 302 с.

124. Соснин А.С. Менеджмент безопасности предпринимательства: учеб. пособие / А.С. Соснин, П.Я. Прыгунов. – К.: Изд-во европ. ун-та, 2004. – 357 с.
125. Стратегічні пріоритети та засоби зміцнення економічної безпеки торговельного підприємства: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 [Електронний ресурс] / О. Р. Бойкевич; Центр. спілка спожив. товариств України; Львів. комерц. акад. — Л., 2011. — 19 с. — укр.
126. Судоплатов А.П. Безопасность предпринимательской деятельности: практ.пособие / А.П. Судоплатов, С.В. Лекарев. – М.: Олма-Пресс, 2001. – 382 с.
127. Сулим М.В. Економічний ризик та методи його вимірювання: Навч. посіб. / М.В. Сулим. – Львів: Вид-во Львів. Комерц. академії, 2003. – 196 с.
128. Тамбовцев В.Л. Экономическая безопасность хозяйственных систем: структура проблемы / В.Л. Тамбовцев // Вестник МГУ. – Сер. 6: Экономика. – 1995. - %3. – С. 3-9.
129. Тарасов И. Т. Учение об акционерных компаниях / И. Т. Тарасов – М. : Статут, 2000. – 666 с.
130. Ткаченко В.Г. Экономическая безопасность Украины в условиях рыночных трансформационных процессов: монография / В.Г. Ткаченко, В.И. Богачев / -К.: Ровеньки, 2007. – 330 с.
131. Твердохліб М.Г. Інформаційне забезпечення менеджменту: навчальний посібник / вид. 2-ге, доп. та перероб. / М.Г. Твердохліб. – К.: КНЕУ, 2006. – 224 с.
132. Трояновский В.М. Математическое моделирование в менеджменте / В.М Трояновский. – М.: Русская деловая литература, 1999. – 240 с.
133. Тумар М.Б. Основи економічної безпеки підприємства: Навч. посіб. / М.Б. Тумар. – К.: «Хай-Тек Прес», 2008. – 232 с.
134. Туник И.Ю. Антирейдер: пособие по противодействию корпоративным захватам / И.Ю. Туник, В.А. Поляков. – СПб.: Питер, 2007. – 208с.
135. Уотшем Т.Дж. Количественные методы в финансах: Пер. с англ. / Т. Дж. Уотшем, К. Паррамоу. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 527 с.
136. Чаговец Л.О. Моделі оцінки та аналізу економічної безпеки підприємства: автореф. дис. канд. екон. наук: 08.00.11 / Харківський національний економічний університет. – Харків., 2010. – 20 с.

137. Фатхудинов Р.А. Система менеджмента / Р.А. Фатхудинов. – М.: Бизнес-школа, Интел-Синтез, 1997. – 352 с.
138. Федулова Л.І. Менеджмент організацій / Л.І Федулова, І.В. Сокирник, В.В. Стадник. - К.: «Либідь», 2004. – 446 с.
139. Фінансовий моніторинг у забезпеченні функціонування системи економічної безпеки банківських установ в Україні: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 21.04.02 [Електронний ресурс] / В. Р. Краліч; Ун-т економіки та права "КРОК". — К., 2010. — 21 с. — укр.
140. Финансовый менеджмент: теория и практика: Учебник / Под ред. Е.С. Стояновой. – 3-е, перераб. И доп. – М.: Перспектива, 1998. – 656 с.
141. Формування державного механізму управління економічною безпекою підприємництва: Автореф. дис... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 [Електронний ресурс] / Т.В. Хайлова; Донец. держ. ун-т упр. — Донецьк, 2004. — 17 с. — укр.
142. Формування механізму управління економічною безпекою підприємства: автореф. дис... канд. екон. наук: 08.00.04 / С.С. Григоруk; ПВНЗ "Європ. ун-т". — К., 2009. — 21 с. — укр.
143. Черпак А. Особливості нормативно-правового регулювання діяльності акціонерних товариств в Україні / А. Черпак // Ринок цінних паперів України. – 2005. - №1-2. – С.33 – 44.
144. Шаваев А.Г. Криминологическая безопасность негосударственных объектов экономики / А.Г. Шаваев. – М.: ИНФРА-М, 1995. – 126 с.
145. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства: монографія / Г.О. Швиданенко, О.І. Олесюк. – К.: КУНЕУ, 2002. – 192 с.
146. Шегда А.В. Менеджмент: Підручник / А.В.Шегда. – К.: Знання, 2004. – 687 с.
147. Шинкаренко В.Г. Менеджмент на автомобільноу транспорті / В.Г. Шинкаренко, С.Г. Банаєва, Л.М. Ачкасова. – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2005. – 196 с.
148. Шлыков В. Экономическая безопасность предприятия (во что обходится хозяйствующим субъектам защита собственности и способы минимизации возможных потерь) / В. Шлыков // РИСК. – 1997. - №6. – С. 61-63.
149. Экономическая безопасность хозяйственных систем / под. общ. ред. А.В. Колосова. – М.: Изд-во РАГС, 2001. – 446 с.

150. Ярочкин В.И. Система безопасности фирмы / В.И. Ярочкин. – М.: Ось-89, 2003. – 352 с.